

[Niels Andersen.]

kostningsniveauet betyder uhyre meget og er fundamentalt for vor konkurrenceevne. Jeg vil gerne nævne nogle af de problemer, som foreligger i forbindelse med omkostningsniveauets højde. Man taler i denne tid om en vis lønglidning. Dermed mener man, at lønmodtagerne er tilbøjelige til at kræve noget højere løn end den, der er foreskrevet i overenskomsterne. Man taler ikke så forfærdelig meget om avanceglidning, dog taler man fra nogle sider om det og erkender også, at der er tale om en avanceglidning. Men der bliver talt endnu mindre om det, som måske er helt fundamentalt, nemlig det, jeg vil betegne som spekulationsglidning. Der er ikke tvivl om, at disse tre forhold spiller en aldeles afgørende rolle for det omkostningsniveau, vi skal have, og som erhvervslivet baserer sin produktion på. Jeg synes, det er vigtigt at slå fast, at fuld beskæftigelse i et samfund er et gode. Det betyder, at man frembringer flere værdier, at samfundet bliver mere velhavende; derfor skal man ikke bekæmpe fuld beskæftigelse, hverken på den ene eller den anden måde, heller ikke ved diskonto-forhøjelse. Jeg bebrejder ikke nationalbanken, at den har hævet diskontoen $\frac{1}{2}$ pct., det er dens pligt i en sådan situation. Men regeringen kunne måske have ført en politik, som kunne have hindret, at denne diskonto-forhøjelse kom. Når der er tale om lønglidning, vil jeg gerne pege på det princip, jeg omtalte før med hensyn til landbrugs-erhvervet, som netop får den betaling for sit arbejdsprodukt, som tilbud og efterspørgsel ude på verdensmarkedet betinger. Det er klart, at man sælger sine varer så dyrt, man kan. Er der på denne baggrund i og for sig noget at sige til, at også en lønmodtager sælger sit arbejde så dyrt, som det er muligt for ham? Principielt er der i hvert fald ikke noget at sige til det. Nu skulle man naturligvis ikke tilskynde til, at man ikke skal holde overenskomster, som er sluttet, men jeg vil bare fremhæve, at princippet: tilbud og efterspørgsel bestemmer prisen, hvad enten det drejer sig om landbrugsprodukter eller arbejdskraft, er det rigtige.

Man må gøre sig klart, at skal man have en højere løn, må man stræbe frem imod en billigere produktionspris pr. enhed, og

hvad kræver det? Det kræver rationalisering og investering, det kræver, at man får produktionsapparatet sat i en sådan stand, at man faktisk kan fremstille varene billigere. Derved kan der også blive noget mere til lønmodtagerne. Men denne rationalisering og investering kræver igen, at der skal være en opsparing; der skal være midler til rådighed, for at man kan udbygge sin virksomhed, udbygge produktionsapparatet. I virkeligheden har lønmodtagere og arbejdsgivere i dette spørgsmål nøjagtig samme interesse. Der bliver ved denne foranstaltning mere både til lønmodtagerne og til arbejdsgiverne, og man skal gøre sig helt klart, at der er en nøje sammenhæng mellem opsparing, produktion, produktivitet og løn. Det er forhold, som hænger sammen. Og så er det endvidere således, at opsparing giver øget velstand, og den giver mulighed for andel i udbyttet. Jeg ville hilse med overordentlig stor glæde, at de danske lønmodtagere blev det, man kalder mere aktieminded, således at de virkelig havde lyst til at få andel ikke alene i virksomheden, men også i udbyttet. Det ville være en uhyre sund udvikling; og hvis man virkelig kunne formå den danske lønmodtager til at indse den sammenhæng, der er mellem disse problemer, ville al tale om forbrugsforanstaltninger forstumme. Man skal bare gøre sig klart, at man skal være med, hvis man vil have denne øgede løn, dette øgede udbytte og denne øgede indflydelse. Man må selv deltage i opsparingen.

Så kan man endelig stille det spørgsmål i forbindelse med det problem, jeg her behandler, om der er mangel på arbejdskraft i dag. Det er givet, at der i alt fald har været fuld beskæftigelse inden for byggeriet, men det er også givet, at der visse steder her i landet endnu er arbejdsløshedsøer.

Man kan så spørge: hvordan skal man tilføre arbejdsmarkedet øget arbejdskraft? Jeg hilser med tilfredshed den lovgivning, som regeringen har bebudet vedrørende en revalideringslov. Det er givet, at det er noget helt positivt, at man søger at beskæftige disse mennesker. Det kan betyde meget for den enkelte, og for samfundet betyder det, at der skabes øgede værdier. Derudover må man tilstræbe bevægelighed